

Tartalom

I. Bevezetés	2
II. Szakirodalmi áttekintés, a kutatás folyamata, módszer	3
II/1. Egészségturizmus fogalomrendszere, csoportosításai	3
II/2. Egészségturizmus általános jellemzői	6
II/3. Kutatás módszere	6
III. Borsod-Abaúj-Zemplén megye egészségturisztikai jellemzése	7
IV. Sárospatak általános jellemzése természet- és társadalomföldrajzi szempontból.....	10
IV/1. Sárospatak bemutatása	12
IV/2. A város idegenforgalmi ellátottsága	15
V. A sárospataki Végardó Termálfürdő története és turisztikai jellemzőinek vizsgálata	15
V/1. Végardó rövid története	15
V/2. A Termálfürdő története	16
V/3. A fürdő kiépítésének története	18
V/4. A fürdő jelenlegi helyzete	20
V/4.1. Szolgáltatások.....	21
V/5. A 2009-es év turisztikai fejlesztései	22
V/6. A fejlesztés utáni látogatottsága	24
VI. Összegzés, következtetések levonása.....	32
VII. Irodalomjegyzék.....	33
VIII. Mellékletek	34

I. Bevezetés

Jelen tanulmányban elsődleges célom a sárospataki Végardó Termálfürdő egészségturisztikai jellemzőinek vizsgálatát bemutatni az elmúlt 3 év adatai alapján (2008-2011).

Sárospataki lakosként érdekel, hogy a város milyen fejlődésen ment keresztül az utóbbi időben, kiemelt tekintettel a Végardói Termálfürdő fejlődési szakaszaira. A nyári gyakorlat során azt tapasztaltam, hogy a Fürdőben rengeteg külföldi fordul meg, kíváncsi vagyok arra, hogy ennek mi lehet az oka. Mik valósultak meg a fejlesztési tervekben és mik azok, amik váratnak még magukra?

2011 az „Egészségturizmus Éve” Magyarországon, így kiemelten fontos, hogy megyénk is jól hasznosítsa a rendelkezésére álló egészségturisztikai adottságokat (Siskáné Szilasi B. 2011). A következő térképen lehet látni, hogy hazánk milyen gazdag gyógy- és termálvízű fürdőkben (1. ábra).

1. ábra : Magyarország gyógy- és termálvizei

Forrás: Országos egészségturizmus fejlesztési stratégia 2007.

Magyarországon belül Borsod-Abaúj-Zemplén megye termálvizekben az egyik leggazdagabb. A turizmus fellendítése, valamint a gyógyászati célú kezelések bővítése nem csak a városra lenne kedvező hatással, hanem a Sárospataki kistérségnek és tágabb környezetének, Borsod-

Abaúj-Zemplén megyének társadalmára és gazdaságára is (Szalontai L. 2011). Fontosnak gondolom a fejlesztést, mivel Sárospatak történelmileg nagy múltra tekint vissza. Itt található a 480 éves Sárospataki Református Kollégium, ami Magyarország egyik legjelentősebb oktatási intézménye volt. A városnak felsőfokú oktatási intézménye is van, ami az itt tanító, haladó szellemű pedagógus nevét viseli, a Miskolci Egyetem Comenius Tanítóképző Főiskolai Kara, mely a Miskolci Egyetem szerves részét képezi 2000-től. Itt található a Rákóczi-vár, valamint a Nagy Könyvtár. Meg kell még említeni a Makovecz Imre által tervezett művelődési házat, amely a város egyik legkiemelkedőbb építészeti alkotása. A felsorolt adottságok, mind hozzájárulnak ahhoz, hogy Sárospatak közkedvelt turisztikai célpontként erősítse gazdaságát.

II. Szakirodalmi áttekintés, a kutatás folyamata, módszere

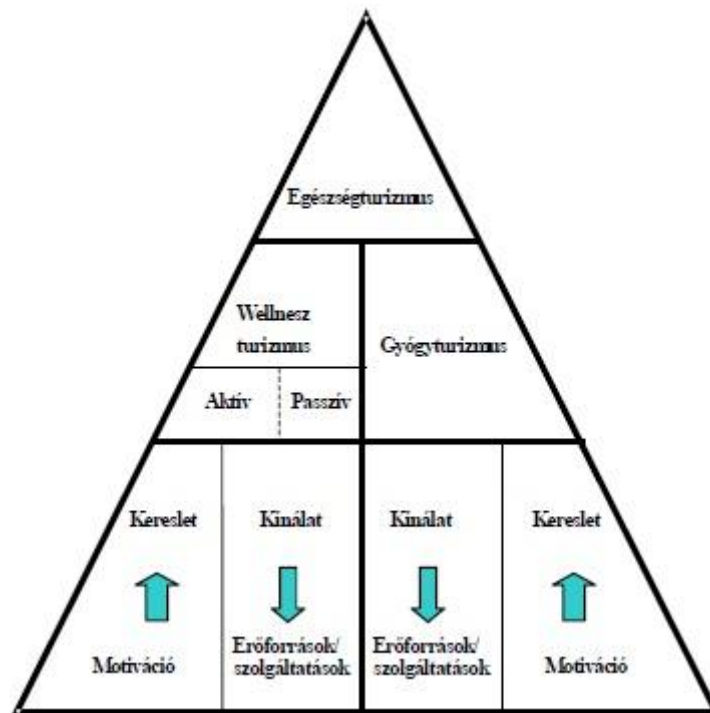
Sok tanulmány foglalkozott már az évek során Magyarország termálvizeinek minőségével, mennyiségével, a turisztikai forgalomra tett, és gazdasági hatásaival.

Jelen dolgozat három kérdéssel kíván foglalkozni. Először azzal, hogy milyen a helyzete a sárospataki Végardó Termálfürdőnek a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található, hasonló adottságú termálfürdők között? Másodsor Sárospatak turisztikai jellemzőivel kívánok foglalkozni. Harmadsorban azzal, hogyan alakult a fürdő és a hozzá tartozó Camping látogatottsága 2009-2011 év nyári hónapjaiban?

II/1. Egészségturizmus fogalomrendszere, csoportjai

Az egészségturizmus nagyon összetett fogalom, melynek meghatározására 2005-ben, a II. Nemzeti Fejlesztési Terv előkészítése során került sor, az Egészségügyi Minisztérium és a Magyar Turisztikai Hivatal között.

Véleményük szerint az egészségturizmus a gyógy- és wellness-turizmust átfogó fogalom, „... a turizmusnak azt a területét jelenti, ahol a turista utazásának fő motivációja az egészségi állapotának javítása és/vagy megőrzése, tehát a gyógyulás és/vagy a megelőzés és ennek megfelelően a célterületen tartózkodása alatt igénybe is vesz egészségturisztikai szolgáltatás(oka)t.” Ebből adódóan az egészségturizmuson belül két alszektor különíthető el, a gyógyturizmus és a wellness turizmus. Ezt a 2. ábra jól szemlélteti.

2. ábra. Az egészségturizmus szerkezete

Forrás: Az egészségturizmus marketingkonceptiója 2002.

E két pillér mellett kibontakozóban lévő, Nyugat-Európából hazánk felé terjeszkedő irányzat a medical -wellness, mely az oktatásban és egyre több egészségturisztikai szolgáltató, vállalkozó orientálódásában is megmutatkozik. „Elkülönül azonban abban a tekintetben, hogy míg Magyarországon a gyógy- és wellness-turizmusnak kialakult már a kritériumrendszere, a medical-wellness elterjedése hazánkban elsősorban a német-magyar együttműködésnek köszönhető, mely alapján idomulás mutatkozik elsődleges küldő piacunk igényei felé.”(Országos egészségturizmus fejlesztési stratégia 2007).

Az egészségturisztikán belül a következő csoportok jellemzőek, amit az 1. táblázatban szemléltetnek.

1. táblázat. Az egészségturisztikai csoportok meghatározása

Gyógyturizmus	Wellness-turizmus	Medical-wellness	Spa	Medical (gyógyászati) turizmus
A gyógyturizmust kiemelten gyógyulás és/vagy rehabilitáció szempontjából veszik igénybe az emberek. Ennek során a gyógyulni vágyó vendégek elsősorban egészségügyi kezeléseket kaphatnak, de szabad idejükben turisztikai szolgáltatásokat is igénybe vehetnek.	A wellness-turizmus célja az egészségmegőrzés, amelynek során az egészséges emberek egészségügyi elemeket is tartalmazó turisztikai szolgáltatáscsomagot vesznek igénybe. A wellness szolgáltatók a vendégek számára vonzó környezetben, szórakozási lehetőségekkel, egészségügyi tanácsadással kiegészítve tájékoztatják vendégeiket az egészség megőrzéséről.	A medical-wellness a legújabb trendek egyike az egészségturizmusban, mely ötvözi az orvostudományt és a wellness-t, irányt mutatva a jövőbeni wellness- és egészségügyi szektor fejlődésének.	A "spa" kifejezés használata egyre inkább terjed a nemzetközi egészségturizmusban. A spa egészség-szolgáltató központot jelent. Magyarországon a gyógyászati szolgáltatásokat kínáló termálfürdők-re helyezi a hangsúlyt.	Leginkább a határmenti és az országhatáron túlról jól megközelíthető, frekvenciát helyen lévő orvosi szolgáltatásokat vesz igénybe ez a vendégkör és nem a gyógyvízen alapuló egészségjavulás céljával érkezik.

Forrás: Országos egészségturizmus fejlesztési stratégia 2007.

II/2. Az egészségturizmus általános jellemzői

A Földi vízkészlet egy része a felszínen helyezkedik el folyók, tavak, tengerek formájában. A másik része a föld mélyén található. Ezek a beszivárgó csapadékból, és az izzó kőzetek gőzéből származnak. Amikor a felszín felé mozognak, különböző összetételű kőzeteken haladnak át és így kioldják az ásványi anyagokat. Ezeknek a vizeknek a hőmérséklete széles határok között mozog. A területen a felszín alatti vizek hőmérsékletét a geotermikus gradiens határozza meg (Gulyás E. 2003).

Magyarország termálvizekben az egyik leggazdagabb területe Európának. Természetes forrásokból és a fűt kutakból naponta mintegy 350 000 m³ termálvíz tör a felszínre. Turisztikai szempontból fontos a termálvíz kinyerése, hiszen az egészségügyi turizmusban jelentős szerepet tölt be.

Az egészségturizmus egy összetett turisztikai fogalom, melyben a turisztikai szolgáltatások mellett az egészségügyi szolgáltatások is megtalálhatók. A turizmusra jellemző az emberek és a szolgáltatók közötti bizalmi kapcsolat, hiszen a vendég a saját lelkét és testét bízta a szolgáltatóra. Az egészségturizmus számos kedvező szolgáltatással bír, melynek jellemzői a következők: hosszú tartózkodási idő, magasabb fajlagos költség, jelentős forrásszükséglet, kisebb szezonális, többszöri rövidebb utazások. (Gulyás E. 2003).

II/3. Kutatás módszere

A vizsgálatok során elsősorban statisztikai adatokat dolgoztam fel, melyeket a sárospataki Végardó Termálfürdő üzemeltetési igazgatójától kaptam. Emellett nagy segítséget nyújtott számomra a vele készített interjú is, mivel a statisztikai adatokon felül rengeteg kiegészítő anyaggal szolgált a téma kifejtésében. Ahogy már a bevezetőben is említettem, a nyár folyamán itt töltöttem el a szakmai gyakorlatomat, így saját tapasztalataim által is hozzá tudok járulni a kutatás eredményeihez.

Az igazgatótól kapott statisztikai adatokból a vendéglátogatói terület kihasználtságát, a terület látogatottságának négy évre visszamenőleg hónapokra lebontott adatait és a terület vízminőségét és összetételét dolgoztam fel.

Az eredmények bemutatásához diagramokat, illetve térképeket készítettem ezáltal tettem szemléletesebbé a dolgozatot. A diagramokat MS Excel, a térképeket ArcMap programokkal szerkesztettem.

III. Borsod-Abaúj-Zemplén megye egészségturisztikai jellemzése

Borsod-Abaúj-Zemplén megye gazdasága a rendszerváltás után egyre romlott, ugrásszerűen megnövekedett a munkanélküliség és az elvándorlás aránya a területen. Ezért egy olyan lehetséges utat kell keresni és találni, ami fellendíti a megye gazdasági helyzetét. Lehetséges megoldások között szerepel a turizmus fejlesztése.(Siskáné Szilasi B. 2011).

A megyének jó adottságai vannak a turizmusfejlesztéshez, különösen a gyógy-és termál-vizekhez kapcsolódóan. Ezt a lehetőséget az utóbbi pár évben el is kezdték kiaknázni.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye egészségturisztikai központjait 4 mintaterület alapján vizsgáltam konzulensem cikke alapján. Az elemzés során kiderült, hogy a területeknek mik az előnyeik és hátrányaik turisztikai szempontból. A fürdőket típus, hőmérséklet, összetétel alapján elemeztem. Figyelembe vettem azt is, hogy ezek a gyógyhatású vizek milyen típusú betegségekre nyújtanak gyógyulást, illetve a területen lévő szálláshelyeken mennyi az érkezett vendégek, a vendégéjszakák és a külföldi vendégek száma (2-3. táblázat).

2. táblázat: A 4 vizsgált területen található fürdő főbb jellemzői

Név	Település	Típus	Hőmérséklet	Összetétel	Betegségek
Zsóry Gyógy-és Strandfürdő	Mezőkövesd	gyógyfürdő	68-72	kéntartalmú, Ca-Mg-hidrogén karbonátos	reumás betegségek, ízületi gyulladások, anyagcsere probléma
Barlang- és Gyógyfürdő	Miskolctapolca	gyógyfürdő	28-31	Ca, Mg-hidrogén karbonát	gyulladásos betegségek, ízületi kopások, reumatikus betegségek
Termálfürdő Komplexum	Tiszaújváros	gyógyfürdő	57-65	sókoncentráció, NaCl, hidrogén-karbonát	izületi, nőgyógyászati és urológiai betegségek
Végardói Strandfürdő	Sárospatak	termálfürdő	38-48	Ca-Mg, Na-szulfát	izületi és érrendszeri megbetegedések, nőgyógyászati panaszok

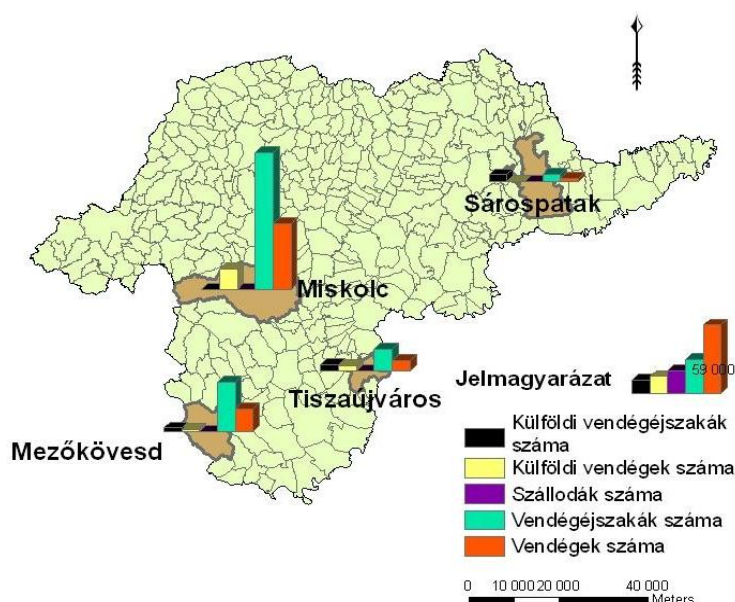
Forrás: Siskáné Szilasi B. 2011

3. táblázat: A 4 település vendégforgalmának alakulása 2009-ben

Név	Külföldi vendégszám	Külföldi vendégéjszakák	Szállodák	Vendégszám	Vendégéjszakák
Mezőkövesd	2100	3187	5	19101	42608
Miskolc	17878	226	17	57022	117658
Tiszaújváros	3810	4985	3	8208	18125
Sárospatak	561	6029	1	3267	6215

Forrás: KSH.hu

A 3. táblázatból kiderül, hogy Sárospatak, külföldi vendégeinek száma a négy településből a legalacsonyabb számot mutatja, aminek oka, hogy a településen 1 szálloda üzemel. Miskolc esetében az adatok csak a városra álltak rendelkezésre, mivel a jelenlegi statisztikában nincs külön kimutatva Miskolctapolca. A városnak 17 szállodája van, ami teljes egészében ellátja az ide érkező turistákat szálláshellyel. Mezőkövesd és Tiszaújváros közel azonos helyzetben vannak. Mezőkövesd területén 5, Tiszaújváros területén 3 szálloda üzemel. A 3. ábrán is jól lehet látnia 4 település vendégforgalmának alakulását.

3. ábra A 4 település vendégforgalmának alakulása

Forrás: saját szerkesztés

A 3. ábra alapján a vendégszámot tekintve kimagasodik a sorból Miskolc, mivel 2009-ben 57022 fő látogatott el a városba. Utána Mezőkövesd következik, aminek 19101 vendége volt 3 évvel ezelőtt. Harmadik helyen áll a sorba Tiszaújváros a 8208 fős számú vendégével és végül Sárospatakra a 2009-es évben 3267-en látogattak el. Ha az átlagos tartózkodási időt a külföldi vendégek részéről nézzük, a sorban első helyen Sárospatak áll. Itt átlagosan 10 napot töltenek el a határon túlról érkező vendégek, mivel Sárospatak történelmileg nagy múltra tekint vissza a városban sok a látnivaló, utána Tiszaújváros és Mezőkövesd áll, mind a kettő településen 1 napot töltenek el és végül Miskolc, ahol 1 teljes napot sem töltenek el a vendégek. Hazai viszonylatban mind a 4 település megegyezik. Átlagban a hazai vendégek 2 napot töltenek el a feltüntetett városokban.

Akik igénybe veszik a fürdő szolgáltatásait, ők nemcsak szállodákban, hanem vendégházakban, panziókban keresnek szállást. Mind a 4 településen találunk kempingeket, nyaralóházakat, panziókat. Ifjúsági szállás csak Sárospatakon és Mezőkövesden van, gyógyszálloda Tiszaújvárosban és Mezőkövesden található.

A kereskedelmi szálláshelyek kihasználtságát a következő táblázatban jól lehet látni (4. táblázat). A 4 település közül Miskolc van a legrosszabb helyzetben, ha az adatokat 1000 főre súlyozzuk, vagyis kevés turistát vonz és kevés éjszakát töltenek el itt a vendégek. A szálláshelyeket tekintve Sárospatak áll a legkedvezőbb pozícióban, majd Mezőkövesd és Tiszaújváros következik. Vendégéjszakák számát tekintve Miskolc 117658 vendéggel, majd Mezőkövesd, itt 42608 fő, utána Tiszaújváros 18125 és nem sokkal lemaradva Sárospatak következik 6215 vendéggel.

4. táblázat: Települések kereskedelmi szálláshelyeinek vendégforgalma 2009-ben

Település	Vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (1000 főre)	Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (1000 főre)
Mezőkövesd	1592	3992
Miskolc	552	1160
Sárospatak	1668	3650
Tiszaújváros	1066	2605

Forrás: KSH.hu adatbázis

A táblázatból kiderül, hogy a 4 településből az élen jár Sárospatak a kereskedelmi szálláshelyeket tekintve. Mivel a vendégek száma eléri az 1668 főt (1000 főre tekintve) és az itt eltöltött vendégéjszakák száma, szintén 1000 főre tekintve, 3650. Átlagosan a 4 városban a vendégek azonos számú napot töltenek el. Sárospatakon 2 napot, Miskolcon szintén 2 napot, Mezőkövesden is 2 napot és Tiszaújvárosban 2 napot.

IV. Sárospatak általános jellemzése természet- és társadalomföldrajzi szempontból

Sárospatak a magyar műemlékvárosok közé tartozik, a Zempléni-hegység lábánál, a Bodrog folyó partján fekvő kulturális és idegenforgalmi központ. A magyar-szlovák határ a várostól 15 km-re van. A város földrajzi elhelyezkedése turisztikai szempontból a megyén belül kedvezőnek tekinthető.

A festői szépségű táj domborzata a felszíni formákat tekintve igen változatos. A Bodrog menti síkságot elhagyott morotvák és mederszakaszok tagolják. Természeti értékek megőrzése szempontjából nagy jelentőséggel bírna a térség védetté való nyilvánítása.

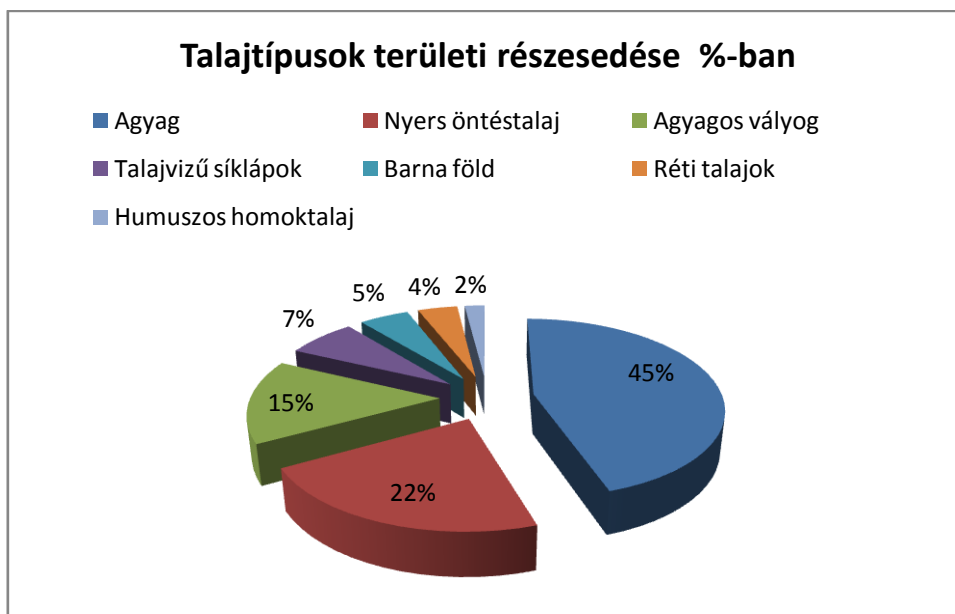
Földtani szempontból a medencealjzatot paleozoos képződmények és triász-jura kőzetek építik fel. A felszínének 90%-át újholocén öntésképződmények és réti agyagok borítják (Dövényi Z. 2010).

Éghajlata a mérsékelt meleg éghajlati típushoz tartozik. A napsütéses órák száma évente 1800 óra, a nyári időszakban 740-750, decembertől februárig 170 óra. A csapadék éves összege 550 mm, de ÉK-en és az ország másik részén, NY-on az 580 mm-t is eléri (Dövényi Z. 2010).

Legjelentősebb felszíni vize a Bodrog. Vízyűjtő területének nagyobb része az ország határon kívülre esik, amelynek hossza határon belül 50 km, vízyűjtő területe az országhatáron kívül 13571 km² és határon belül 972 km². A folyót védgátak kísérik. A tiszalöki duzzasztással lehetővé vált a Bodrog teljes hajózhatósága ennek következtében jelentős az iszaposodás (Dövényi Z. 2010).

Növényzete változatos. Az alacsonyabb területeket fűz-nyár ligeterdők, lúp –és tölgy-kőris-szil ligeterdők borítják. Az erdőirtások után, az egykori erdők helyén szántók, lecsapolt lúpok és rétek foglalják el a területet. Talajtakarója 90%-a öntésanyagon képződött. A réti talajok, ami a terület legnagyobb részét fedi 45%-ban fordulnak elő. Összetételük agyag, erősen sa-

ványú kémhatásúak és a szervesanyag-tartalma 4%. A terület másik talajtípusa az öntés réti talaj, ami 45%-ot fed le. Mechanikai összetétele vályog, agyagos vályog vagy agyag, kémhatása savanyú (Dövényi Z. 2010).

4. ábra Sárospatakon található talajtípusok (saját szerkesztés)

Forrás: Sárospatak Települési Környezetvédelmi Programja 2002.

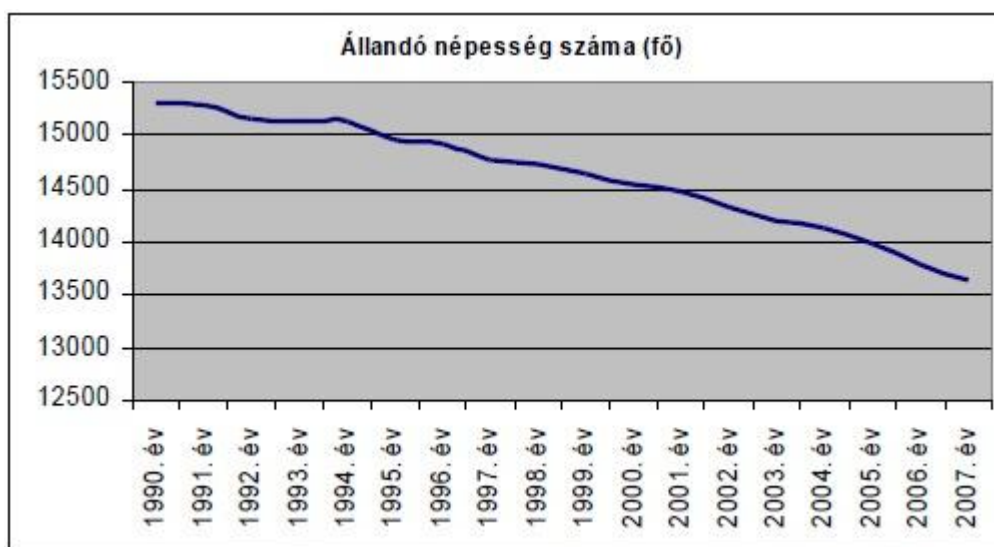
Sárospatak a 37-es számú főútvonal mellett helyezkedik el. Vasúti hálózata kiépített, a vonatok sűrűn közlekednek a Sátorajáújhely és Szerencs vonalon. A buszközlekedés nincsen nagymértékben kihasználva, mivel a város területéből adódóan a lakosság gyalog is el tud jutni egyik pontból a másikba. A helyi autóbusz közlekedést a Borsod Volán Zrt. biztosítja. A városban 14 megállóhely van. A buszjáráttal a városhoz tartozó községek, falvak, tanyák is elérhetők.

A város a Bodrogek szerves részét képezi és kistérségi szerepet tölt be. A sárospataki kistérséghez 16 település tartozik. Ezek a falvak a Bodrogekben helyezkednek el, gazdasági szempontból elmaradott térséget alkotnak, mivel nagy a munkanélküliség és az infrastruktúra kiépítettsége is elmaradt a fejlesztések sorából, valamint a roma lakosság száma évről évre növekszik.

A várostól északra a szlovák határ mentén helyezkedik el Sátorajáújhely. Miskolctól 70 km-re fekszik. Határ menti fekvése jók a kulturális kapcsolatok, illetve nagy előnyt jelent a Végardó Termálfürdő látogatottsága szempontjából is ez a fekvés, természetesen csak a határ megnyitása óta.

A kistérségen belül Sárospatak központi szereppel bír, szinte minden szolgáltatás ellátás megtalálható a területén.(www.sarospatak.hu)

A település népességszámának alakulásában 1990 és 2007 között folyamatos csökkenés figyelhető meg, amit a 5. ábrán diagram formájában szemléltetnek. 1990-ben 15306 főt számláltak, míg 2008-ban 13357 főre csökkent a lakosság száma. Ennek legfőbb oka a területen jellemző nagymértékű munkanélküliség, valamint a lakosság öregedő tendenciát mutat. Nagy számban hagyják el a területet a jobb megélhetés érdekében a fiatalok és a magasabb végzettségűek.

5. ábra: Sárospatak népességszáma 1990-2007

Forrás: Integrált Városfejlesztési Stratégiai Program 2010.

Tanulmányomban Sárospatak – Végardó népességét, területi kiépítettségét és közlekedési helyzetét is megemlítem. A 2001-es népszámlálási adatok alapján 2791 fő lakott a területen. A város népességének 20%-a él itt, valamint a lakások 20%-a épült erre a városrészre. Ezeknek az épületeknek az egyik része falusi típusú ház, a másik része üdülőtelepi ingatlan. Ez utóbbi köszönhető a Végardó Termálfürdő és Camping létesítmény kiépítésének.(www.sarospatak.hu).

A fürdő környezete napjainkban kissé elhanyagolt állapotot mutat, az utak töredezetek és a Bodrog partra vezető szakasz minősége sem megfelelő. A városrészen kevés élelmiszerellátó egység van, ebből következik, hogy a lakosoknak a belvárosba kell utaznia a szükségeszerű ellátás érdekében. A másik problémát az okozza Végardón, hogy minimális a helyi buszjáratok száma, így nehéz az utazás a városközpont és az említett városrész között.

IV/1. Sárospatak bemutatása

Sárospatak a Tokaj-Hegyaljaként ismert tájegység egyik legrégebbi, több mint 900 éves települése. A Bodrog folyó átkelőhelyét őrző királyi szálláshely már a 11. század közepén létezett. 1531-ben alapították Sárospatak egyik kulturális központját, a legendássá vált Sárospataki Református Kollégiumot, ami az akkori Magyarország egyik legjelentősebb oktatási intézménye volt. A 19. század első felében épült a klasszicista stílusú Nagy Kollégium, amelynek legszebb részét, a teremkönyvtárat Pollack Mihály a kor legnevesebb építésze tervezte 1834-ben. A város nevezetességei közé tartozik a gótikus plébániatemplom a 15. századból, melynek falait reneszánsz síremlékek és barokk oltárok díszítik. Nevezetességei közé sorolható még a Makovecz Imre által tervezett művelődési központ, mely a modern magyar organikus építészet egyik legkiemelkedőbb alkotása. Ide tartozik még a Rákóczi-vár, melyet több nemesi család is lakott. Többek között a Dobó család, Lorántffy és a Rákóczi család. A 20. század elejétől 1956-ig a város járási székhely volt. 1968-ban városi rangot kapott. Napjainkban Sárospatak rangos iskolaváros, ugyanakkor hangulatos jellege miatt a turisták kedvenc célpontja (www.wikipedia.hu, Dercsényi B. 1999: Magyarország).

IV/2. A város idegenforgalmi ellátottsága

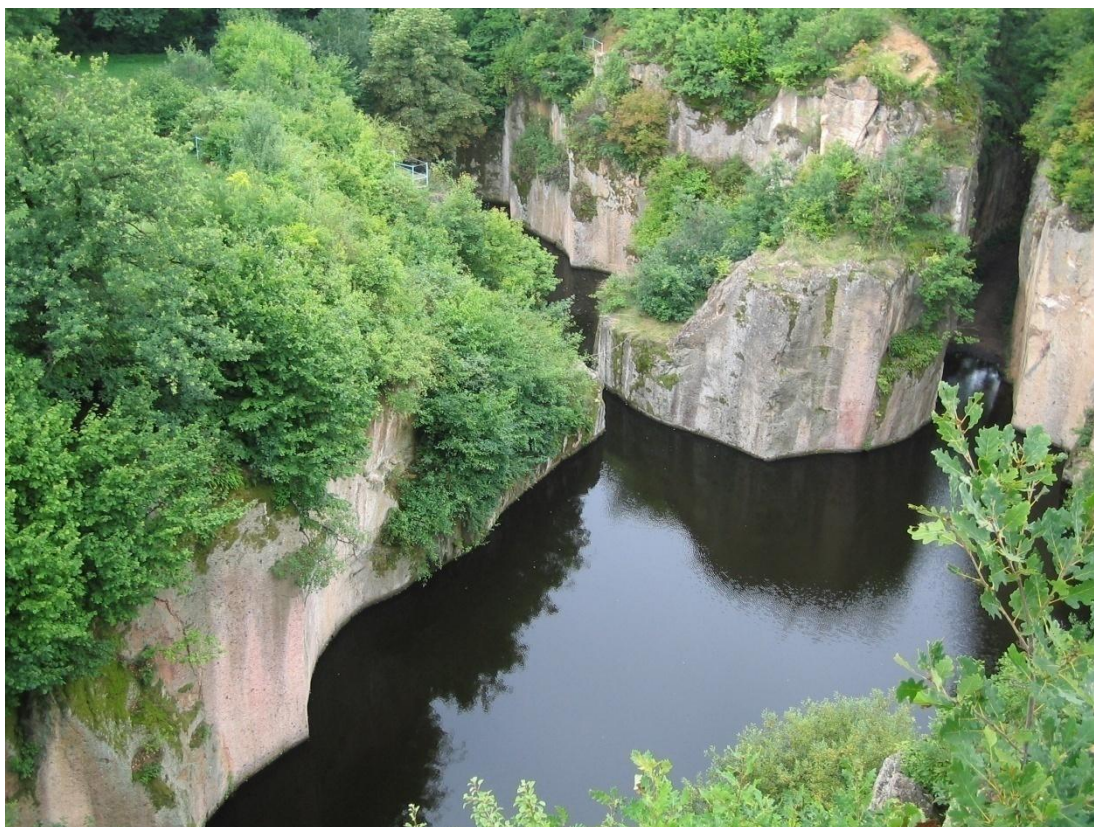
A Bodrog folyó, a Tokaji Borvidék közelsége, illetve a város történeti emlékei, olyan adottságok, amelyekre magas színvonalú turizmus építhető. A sárospataki Rákóczi-vár Magyarország egyik legszebb állapotban fennmaradt középkori vára. Legrégibb része a Vörös-torony. A vár legutóbbi rekonstrukcióját 1997-ben kezdték el, illetve ekkor került rendezésre a várat körülvevő udvar környezeti helyreállítása (6. ábra).

6. ábra Sárospataki Rákóczi Vár

Forrás: saját ábra

A várban, napjainkban a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma működik különböző kiállításokkal. Az állandó kiállítások mellett az év nagy részében időszakos kiállítások megtekintésére is lehetőség nyílik. A város a várnegyed részében kellőképpen őrzi Árpád-házi Szent Erzsébetnek az emlékét: számos kiállítást, megemlékezést, ünnepet szerveznek a tiszteletére. Borturizmus tekintetében Sárospatak az ország egyik legkedvezőbb területén, a Tokaj-hegylajborvidéken helyezkedik el. A terület 2002-ben felkerült az UNESCO világörökségi listájára. Világörökségi magterületnek számít a Várnegyedben található Rákóczi-pince. A városban a kulturális örökség mellett jelen van a „vizek világa”. A Termálfürdő 48 °C-os, ásványi anyagokban gazdag. Az ide érkező vendégeknek további kikapcsolódást jelent a Bodrog folyó, ami az evezős sportok rajongóinak kedvez.

7. ábra Megyer hegyi tengerszem

Forrás: saját ábra

Sárospatak egyik legkedveltebb turisztikai célpontja, a természeti övezetként nyilvántartott Tengerszem (7. ábra). A város több külföldi várossal testvérvárosi kapcsolatot ápol, mint például Collegno Olaszországban, Rodostó Törökországban, Soest és Eisenach Németországban, Nokia Finnországban és Krosno Lengyelországban (www.wikipedia.hu, Sárospatak városfejlesztési koncepció 2010).

V. A sárospataki Végardó Termálfürdő turisztikai jellemzőinek vizsgálata és története

V/1. Végardó rövid története

Végardó Tokaj-Hegyalja és a Bodrogköz találkozásánál, a Bodrog-folyó jobb partján, Sárospataktól északkeletre, Sátoraljaújhely szomszédságában helyezkedik el. Földrajzi fekvése a lehető legkedvezőbb, a hegy és a síkság találkozásánál épült. A városrész belterületének régi magja közvetlenül a Bodrog jobb partján, az árvizektől viszonylag védett magaslaton helyezkedik el. Határa főképpen a hegyaljai peremlépcsőn terül el, de átnyúlik a Bodrogközbe is. 1892-ben Ardó közelségében, Sárospatak határában Árpádkori sírra bukkantak, értékes aranyérmét is találtak. Az érmen Ciril és Methold hittérítők képei látszanak. Ez a lelet bizonyítja annak a feltételezésnek a lehetőségét, hogy Végardó nagyon régi, visszanyúlik az első keleti hittérítés korába.

1301-ben már élő közösség volt Ardó. Hivatalos okiratok tanúskodnak arról, hogy Ordó és Ardó néven szerepel az ország helység névtárában. A népi magyarázat szerint: „Ardó az erdő szélén”, ezzel utalva arra, hogy valamikor a longi erdők egészen a faluig tartottak.

És honnan ered a település neve? „Ardó” az erdő szónak a honfoglalás kori alakja. Így tehát „Ardó” erdőt jelent. A Vég előtag csak 1676-ban tűnt fel, mely arra utal, hogy a település Sárospatak végénél épült. A XIV. század folyamán Ardó már a pataki várhoz tartozik, aminek Perényi Miklós volt az ura.

Területe igen változatos, lehetőséget nyújtott a gazdálkodásra: földműveléssel, állattenyésztéssel és szőlőtermesztéssel foglalkoztak. A lakosság számarányához mérten földje kevés. Fő termény a búza, de termelték az összes kalászos és kapásnövényt. Különösen a kukorica termesztése fejlődött. A vízrajzi viszonyokat jelentősen megváltoztatta a múlt század végén 1863-1880-ig lezajló folyószabályozás, amely során több helyen átvágták a folyó kanyarulatait. Háziiparként a kender feldolgozását üzték. A múlt században a hagyományos kézműves – iparosok is jelen voltak a faluban: cipész, csizmadia, ács, kádár, asztalos. A férfiak télen kosarakat, házi szerszámokat és famunkákat készítettek saját célra és eladásra is. Háziállataik a szarvasmarha, ló, sertés és a baromfi. Igavonásra legtöbbször a tehenet használták. Ardó szegénynek mondható.

Végardó népessége lassan emelkedő demográfiai görbét mutat. Az első magyarországi népszámlálás idején – ami 1784-ben volt – lakossága 484 fő, akik földműveléssel, állattenyésztéssel és halászáttal foglalkoztak. A többség saját birtokán, míg egy jelentős részük napszámosként és egy kisebb hányaduk uradalmi vagy házi cselédként élt. Az állattenyésztésnek nagyobb súlya

volt, mint a földművelésnek, hiszen a lakosság számarányához képest a földje kevés volt. Népes családok éltek itt, 5,8,10 gyermek jutott egy családra. A település határán vezetett keresztül a stratégiai fontos vasútvonal.

8. ábra Végardó egykori arculata

Forrás: Fogas Tóth B.

Vallási hovatartozásuk különböző. A lakosság 35 %-a római katolikus, 2 %-a református és a többi görög katolikus vallású. Görög katolikus temploma 1799-ben épült barokk stílusban, a királyi kincstár költségén. A tornyot 1820-ban a hitközség építtette.

V/2. A Termálfürdő története

A Termálfürdő történetét Szalontai L. 2011-es tanulmánya alapján szeretném bemutatni. A Magyar Állami Földtani Intézet 1954-56 között Végardótól Nyugatra kaolinkutatás céljából 24 darab fúrást telepített. 8 fúrásnál jelent meg 35 és 82 m mélyen a riolittufából, 26-28°C-ú, agresszív szénsavat tartalmazó 1-20 l/p kifolyó vízhozamú pozitív artézi víz. Mivel a fúrások a kaolin előfordulásokra irányultak, így részletes hidrológiai vizsgálatokat nem végeztek, csupán a nyugalmi vízszint és a terepközelben kifolyó víz mennyiségének meghatározására szorítkozhattak, továbbá megállapítottak egy ÉÉNy-DDK-i csapású törésvonalat (hévizes vonalat) (Szalontai L. 2011.).

1957-59-ig aknamélyítésekert hajtottak végre. Az előrejelzett nyomás alatti vizet ismét feltárták, melynek kiemelt összmenyisége 1959-re már 500 l/p volt. Közben az Eötvös Lóránd

Geofizikai Intézet geoelektromos szelvényezései is bizonyították a hévizes törésvonal létét. 1959-ben a Botkótól ÉNy-ra 141,8 m-en az Adriai-tenger szintje felett egy eredetileg 600 m-re tervezett fúrást csináltak meg, mely talpmélysége 287,0 m lett, ahol a víz nyugalmi szintje 13,9 m-en állt be és a kút 700 l/p-es vízhozammal 46-47°C-os vizet szolgáltatott (Szalontai L. 2011).

Ezek a kutatófúrások és geofizikai mérések jelentősen hozzájárultak a Tokaj-hegység földtanának, vízföldtanának, mélyszerkezetének megismeréséhez.

1960-ban a kaolinkutatások lezárására az Országos Földtani Főigazgatóság újabb fúrásokat rendelt el. Ezek közül a Vé-27 jelzésű fúrás, a Bodrog partján 102 m tszf magasságban ugyancsak a hévizes vonalra lett telepítve, mely talpmélysége elérte a 330,0 m-t. Az triász alaphegységet nem érte el, azonban a tufás jellegű kőzetekből nagy nyomással tört fel a 48-50°C-os artézi víz, melynek felszíni vízhozama elérte a 810-840 l/p-et és a nyugalmi vízszint 20 m-rel emelkedett a terepszint fölé.

A vízáadó réteg meghatározása a fúrási megfigyelések és a termomérések alapján 298-306 m között valószínűsítették. 1961-ben már erre a kútra építették meg a strandfürdőt és 1964-68 között ez szolgáltatta a meleg vizet a medencékhez (Szalontai L. 2011).

1968-ra a korábbi Vé-27 jelű kút szerkezete, bekötővezetéke oly mértékben tönkrement, hogy a vízhozam lecsökkent 200 l/p-re, így a vállalat új kutat nyitott mellette Vé-II. jelzéssel. Ennek talpmélysége 323,0 m lett, mely elérte a triász alaphegység tetején elhelyezkedő mészkőbreccsát. A 49°C-os víznek a felszíni vízhozama 1000 l/p-re emelkedett, viszont a nyomásszint a Vé-27-hez képest csökkent 9 m-rel, azaz 11 m lett (Szalontai L. 2011).

1972-73-ban ismét egy új kutat kellett fúrni a Vé-II mellett 50 m-rel, mivel az előző kút csőszerkezetét a vasra erősen agresszív víz korrodálta, ennek következtében létesítették a Vé-III jelű kút. Ez a fúrás az alaphegységet nem érte el 249-287 m között szűrőzték be, a kovás erősen repedezett riolittufában. A vízkészlet kitermelésének kezdete óta eltelt évek után a Vé-III. sz. kút nyomásszintje már 7 m-rel alacsonyabban állt le, mint a Vé-II. számúé és 900 l/p vízhozamot produkált. A fürdő jelenlegi vizét is ezen kút szolgáltatja. A kitermelt vizet 1975-ben minősítette ásványvízzé az egészségügyi miniszter (Szalontai L. 2011).

A 70-es években fűrt újabb kutaknak „köszönhetően” készlet- és nyomásszint-csökkenés következett be. Ezt még fokozta a fürdő egész évre kiterjesztett üzemeltetése, tehát a téli időszakban is nyitva álltak a kapu 1982-től.

1984-re a Vé-III. sz. kút már csak 350 l/p vízhozamot tudott felmutatni. Ez nem csak a folyamatos üzemnek a számlájára írható, hanem a korábbi kutatófúrások elcementálásának hiánya, a kiszökő víz megakadályozása is hozzájárult. A korábban megfűrt Vé-27-es kutat elzárták, mellyel

100-150 l/p vízelvonást szüntettek meg és ennek hatásaként a nyomásszint is jelentősen megemelkedett a Vé-III. kútban (Szalontai L. 2011).

1985-ben létesítették a Vé-IV. számú kutat, mely célja a korábbi kutak vízhozam csökkenésének korrigálása a fürdőnek, olyan módon, hogy az új kútnak ne legyen szintesökkentő hatása a Vé-III-ra. Így találták meg a jelenlegi helyét, ahol magasabban helyezkedik el a mélyben a mészkőtömeg, így kovásodás esetleges hiányában a karsztosodott mészkőből is nyerhető ki víz (Szalontai L. 2011).

5. táblázat: A főbb kutak alapadatai a fürdő történetében

Kút jelzése	Kiképzés éve	Talpmélység (m)	Kezdeti vízhozam (l/p)	Kifolyó víz hőmérséklet (°C)	Kút perem tszfm. (m)
Sp 5	1959	287,0	2100	47	141,8
Vé-27	1960	330,0	800-900	50	94,6
Vé-II.	1968	323,0	1000	48	106,9
Vé-III.	1972	289,7	900	49	106,98
Vé-IV.	1985	344,0	2400	45	97,7

Forrás: Szalontai L. 2011

V/3. A fürdő kiépítésének története

Az első medencét, mely fából készült a Bodrog folyó partján alakították ki 1959-ben (9. ábra). Két évvel később a jelenlegi fürdő területén társadalmi munkával épült az első, meszelt falú medence, ami több mint 30 évig szolgálta a fürdőzni vágyókat (10. ábra).

A látogatók korosztályi összetételéhez igazodva gyermekmedencét, majd a 1970-es években úszómedencét alakítottak ki. Ehhez hamarosan tanmedence és öltözőépület csatlakozott.

A XXI. századi igényekhez igazodva 2002-ben csúszdás fürdőmedencét építettek, lényegesen bővítve a vendégek szórakozását szolgáló vízfelületet.

A leginkább látogatott termálmedencét 2004-ben mozaikburkolattal látták el és számos élménnyel gazdagították. A gyermekmedence vízforgató és szűrőberendezését 2007-ben adták át (www.vegardofurdo.hu).

9. ábra : Az első fából készült medence a Bodrog - folyó partján

Forrás: www.vegardo.hu

10. ábra: Az első meszelt falú medence

Forrás: www.vegardo.hu

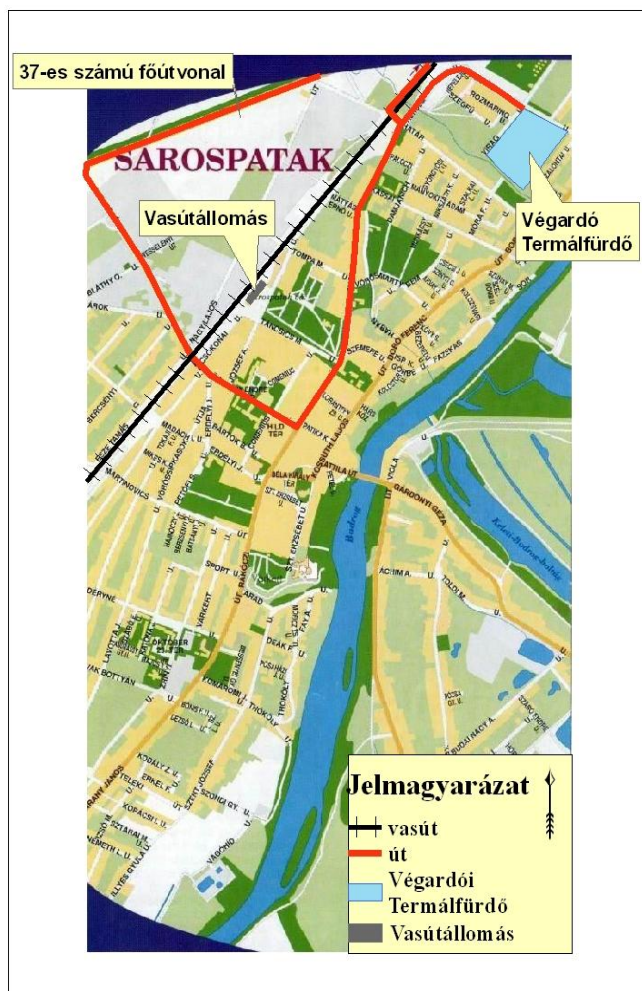
V/4. A fürdő jelenlegi helyzete

2000-ben a Termálfürdő hivatalos üzemeltetője a sárospataki Polgármesteri Hivatal lett, előtte a Borsod megyei Vízművekhez tartozott.

2006. augusztus 1.-2009. június 11. : új elnevezést kapott, miszerint Sárospatak Termálfürdő és Camping néven szerepel, mint önálló költségvetési intézmény.

2009. június 11-től a PATAQUA KFT üzemelteti a fürdőt. Tulajdonosa Sárospatak város Önkormányzata.

A terület kettő fő irányból közelíthető meg, a belváros felől illetve a 37-es számú főútról (11. ábra).

11. ábra A fürdő megközelíthetősége

Forrás: saját szerkesztés

A városnak érdeke, hogy legyen egy olyan biztonságos és kiépített út, amelyről meg lehet közelíteni a fürdőt.

Továbbá a városnak törekednie kell arra, hogy a már említett területet kerékpár úton is el lehessen érni (Integrált Városfejlesztési Stratégia 2010).

A 12. ábrán látható a Városfejlesztési Stratégia terv, mint látható a fürdő nagyon szép füves környezetben található, ami mellett közvetlenül helyezkedik el a kemping. A kemping területe teljesen be van építve. A fürdő környezetébe lakóházak épültek, tehát ez a terület nemcsak üdülőövezet, hanem lakóövezet is egyben.

V/4.1. Szolgáltatások

A fürdő területén 6 db működő medence található.

- úszómedence
- tanmedence
- Acapulco medence
- termál medence
- gyerek medence
- strand medence

12. ábra A Végardó Fürdő jelenlegi arculata

Forrás: Integrált Városfejlesztési Stratégia 2010.

Minden medence vízforgató-szűrőberendezéssel van ellátva. A 6 medencéből 4 időszakosan működik, ezek a termál-, Acapulco-, gyerek-, és a strand medence.

Ősztől tavaszig, vagyis október 1 - május 15-ig légtartó sátorral van fedve az úszómedence, így ez egész évben üzemel. Általában úszásoktatásokat, vízilabdaversenyeket, úszóversenyeket szoktak itt rendezni a gyerekek nagy örömére.

A fürdő 2 termálkút vizéből nyeri az ellátást, ezek a 3. és 4. kút. A víz hőmérséklete 48 °C-os.

Az üzemeltetőtől megtudtam azt is, hogy a 3. kút talpmélysége 300 m, a 4. kút 330 m mélységben helyezkedik el. Valamint a 3. kút természetes ásványvívzé lett nyilvánítva az OGYFI által, külső és belső felhasználásra egyaránt alkalmas.

Vízösszetétele Na-Ca-MgS HCO⁻³ fluoridos hévíz. A 2011-es kémiai vízvizsgálat alapján a következő adatokat tudták kimutatni a víz összetételéről, amit a 6. táblázatban mutatok be.

6. táblázat: Fürdő- tápvíz vizsgálati jelentés

Ammónium	0,18 mg/L
Nitrit	< 0,02 mg/L
Nitrát	< 1 mg/L
Klorid	96 mg/L
Fajlagos vezetőképesség	1912 µS/cm
Szulfát	617,0 mg/L
Lúgosság	7,50 mmol/L
Karbonát keménység	210,0 mg/L
Vas	0,43 mg/L
Mangán	0,07 mg/L
Zavarosság	2,40 NTU

Forrás: saját szerkesztés

V/5. A 2009-es év fejlesztései

2009-ben Makovecz Imre Ybl-díjas építész által tervezett fürdő bejárati épületeinek a MAKÓNA KFT. tervezői iroda közreműködésével történt a kivitelezése. A következő fotó jól szemlélteti a felújítás utáni állapotot (13. ábra).

13. ábra Felújítás után a fürdő északi bejárata

Forrás: saját szerkesztés

A felújított fürdő kiváló alapot teremt egy szélesebb körű szolgáltatásokat nyújtó intézmény létrehozásához. A fejlesztések eredményei már a 2009-es év turisztikai szezonjában már látszottak, nőtt a látogatók száma. A fejlesztésekhez tervezett infrastruktúra rendelkezésre állt, az egyes szabványoknak megfelelték, azonban ezek elavultak voltak.

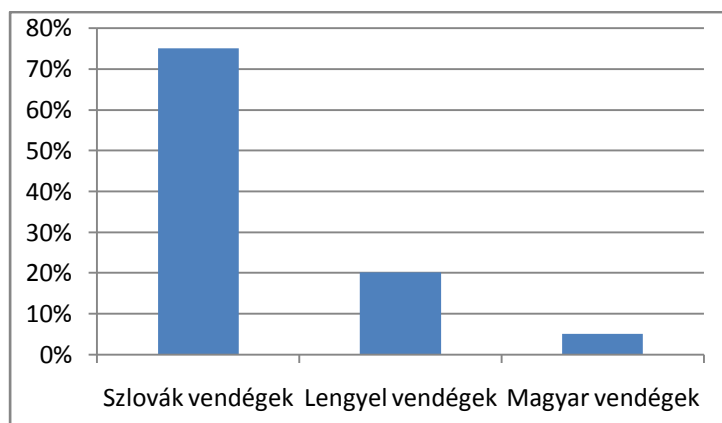
A fejlesztés 3 ütemben zajlott.

- 0. ütem: legelőször a gyerekmedence vízforgatóval és szűrőberendezéssel történő ellátása volt a cél.
- 1. ütem: az Acapulco (parkfürdő) medence fejlesztése volt a következő.
- 2. ütem: a fejlesztés elindult, de pénzhiány miatt nem lett befejezve. Ez egy Wellness-ház kiépítése lett volna.
- 3. ütem: ebben az ütemben egy élményfürdő kialakítása lenne a cél. A tervek elkészültek, a közbeszerzési eljárás elindult, de önkormányzati döntés alapján és a ráfordított összeg hiánya miatt nem teljesült.

Szükséges a fejlesztés a Camping területén is, továbbá az üdülőházak, a Tájház és az Újhutai Ifjúsági Tábor felújítása. Ezzel az intézkedéssel az lenne a cél, hogy elsősorban a vendégforgalmat fellendítsék, mint pl.: a területen található faházak korszerűsítése, elengedhetetlen a vizesblokkok kicserélése, a közösségi tér felújítása, mivel a Camping területén a nyári szezonban a külföldről és belföldről érkező vendégek száma ugrásszerűen megnő.

VI. A fejlesztés utáni látogatottság

A külföldről érkező látogatók döntő hányada szlovák és lengyel nemzetiségű, belföldről érkezett vendégek száma elenyésző, amit a következő ábra jól szemléltet.

14. ábra A vendégek számának aránya

Forrás: saját szerkesztés

Mi lehet ennek az oka? Véleményem szerint a Végardó Termálfürdő nem igazán ismert hazánkban. Az itt eltöltött munkám során az Igazgató Úrtól megtudtam, hogy a strand marketing része a határon túl ismertebb. A külföldi vendégek számára, itt gondolok a szlovák és lengyel látogatókra, nem okoz problémát a jegyárak kifizetése, mivel ez a két ország gazdaságilag némileg erősebb, mint Magyarország, illetve a szlovák határ közelsége miatt sűrűbb a látogatottság. A terület teljes egészében ki van építve. Közvetlen környezetében található a kemping, amelyen faházak, sátor-és lakókocsi helyek találhatóak. Ezek biztosítják az ide érkező, strandolni és pihenni vágyó vendégeknek a lakóegységet. Itt meg kell említenem a Tájházat, ami a fürdő mellett található és a Sárospatakon kívüli Újhutai Ifjúsági Tábort. Ezek szintén szálláslehetőséget biztosítanak.

Az elkövetkezendő években mindenképp el kell a fenntartónak gondolkoznia azon, hogy hogyan lehet a belföldi látogatókat ide csábítani, hiszen ezen a téren nagyon le van maradva a fürdő.

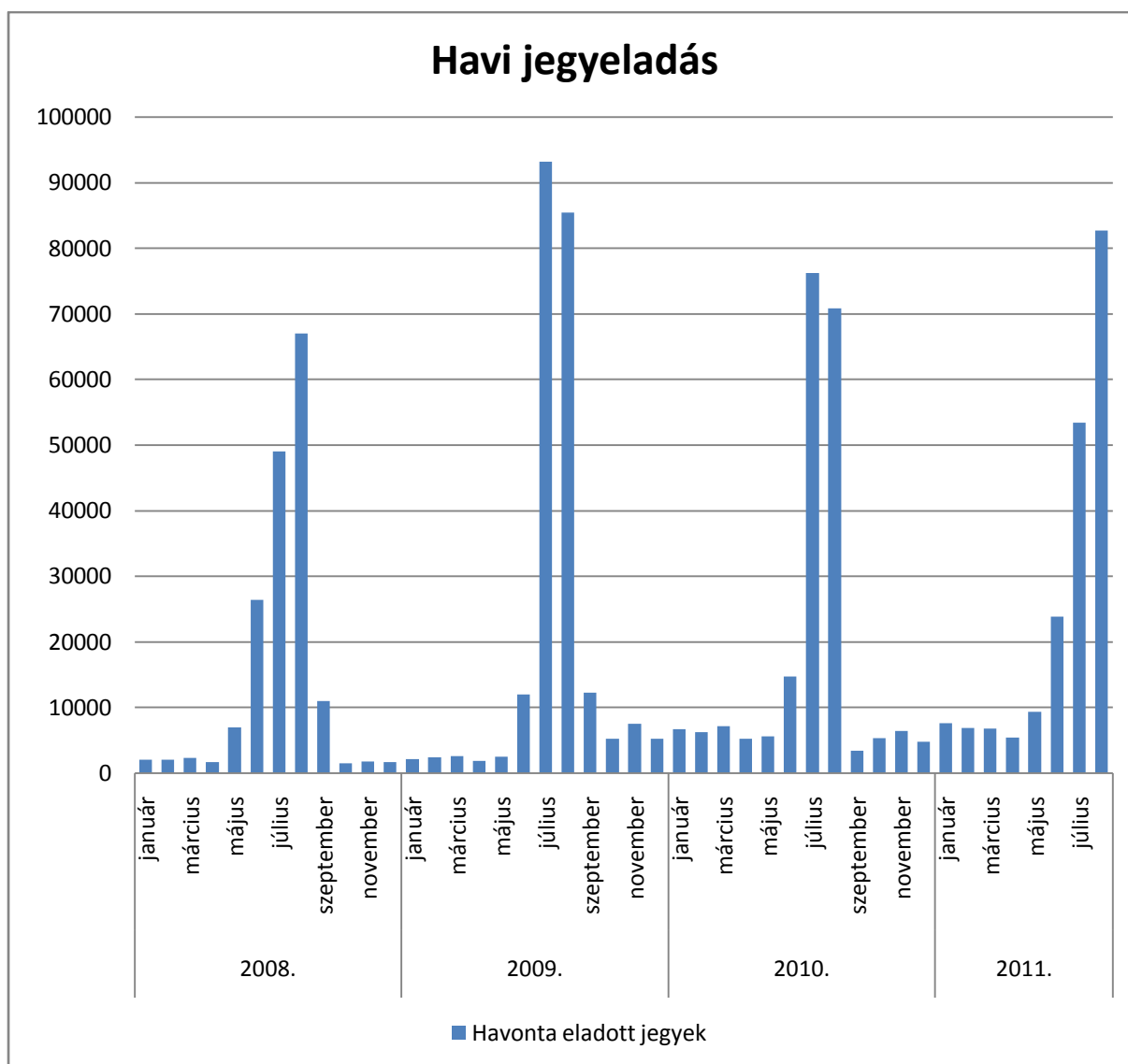
A következőkben vizsgáltam a jegyeladások számának alakulását 2008-2011 években, ezt szemlélteti a 7. táblázat.

7. táblázat: Jegyeladások 2008.január-2011. augusztus között

Havi jegyeladások				
	2008	2009	2010	2011
január	1995	2070	6616	7550
február	1996	2386	6246	6864
március	2247	2531	7101	6749
április	1612	1787	5181	5353
május	6926	2418	5608	9279
június	26355	11963	14648	23832
július	49038	93132	76230	53410
augusztus	66928	85438	70764	82670
szeptember	10944	12256	3351	17356
október	1417	5174	5333	
november	1745	7514	6367	
december	1614	5226	4717	
Összesen:	172817	231895	212162	213063
Nyári hónapok	153265	202789	164993	177268
január-május októ- ber-december	19552	29106	47169	

Forrás: saját szerkesztés

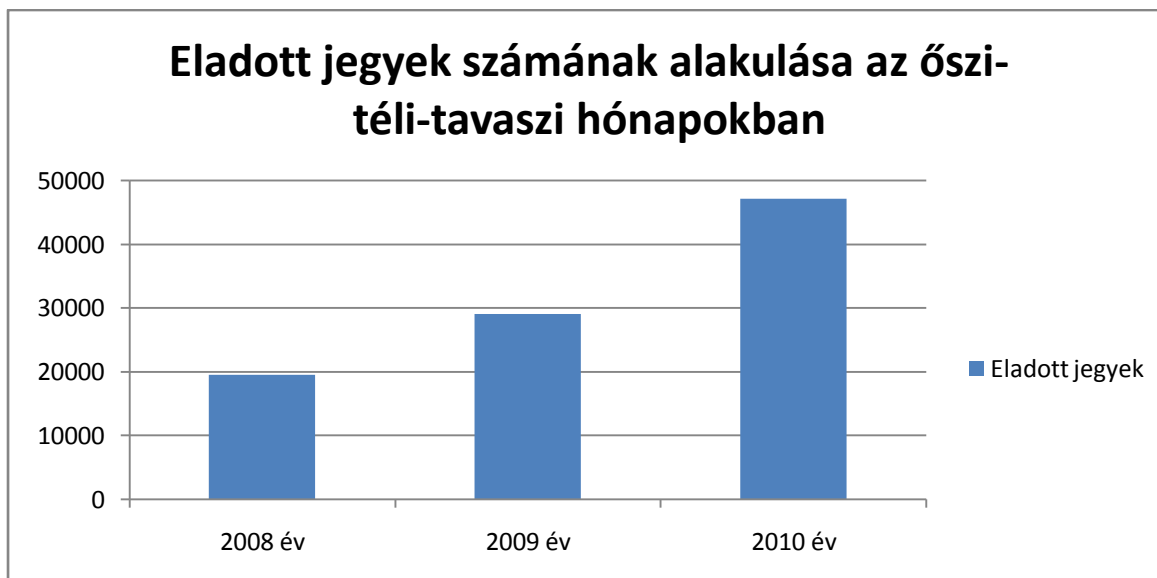
A jegyeladásokból (15. ábra) jól látszik, hogy a fejlesztés után, ami 2009-ben valósult meg, a látogatottság növekedett. Még jobban látható ez, ha csak az október-május közötti időszakot vizsgáljuk. Egyértelműen látszik, hogy a fejlesztés jó hatással volt a látogatottságra, hiszen a jegyeladások az említett hónapokban nagyságrenddel megemelkedett, és ez a tendencia a 2011. évben is folytatódni látszik. Az is kitűnik a diagramból, hogy a 2008-as látogatottság alul maradt a 2009-es évhez nézve.

15. ábra Havi jegyeladások 2008-2011

Forrás: saját szerkesztés

Azt mindenképpen meg kell említeni, hogy az időjárás, mivel nyáron csak nyitott medencék állnak a pihenni vágyók rendelkezésére, nagy hatással van a jegyeladásra. Ez nagymértékben kitűnik a 2011. év júniusi és júliusi hónapjaiban, mivel ebben az időszakban a szokásosnál több csapadék hullt a területen illetve az átlag hőmérséklet is a megszokottnál hűvösebb volt. Látszik, hogy a júniusi jegyeladás alig haladta túl az 50000 vendéget, addig júliusban túllépte a 80000 vendégszámot. Azt mondhatjuk, hogy a fürdő látogatottságát erőteljes szezonális jellemzi.

16. ábra Az eladott jegyek számának alakulása az őszi-téli-tavaszi hónapokban 2008-2010

Forrás: saját szerkesztés

A 16. ábrán is megfigyelhető, hogy a főszezonban jellemző növekedés az első-és utószezonban (május, szeptember, október) is megmaradt 2008-2010 között. Még a fejlesztések előtt (2008-ban) alig érte el a 20000 eladott jegy számot a fürdő az említett 3 hónap során, addig a 2010-es év őszi- tavaszi-téli hónapokban a jegyeladás több mint a duplájára emelkedett. Ebben a változásba az időjárás is befolyással lehetett.

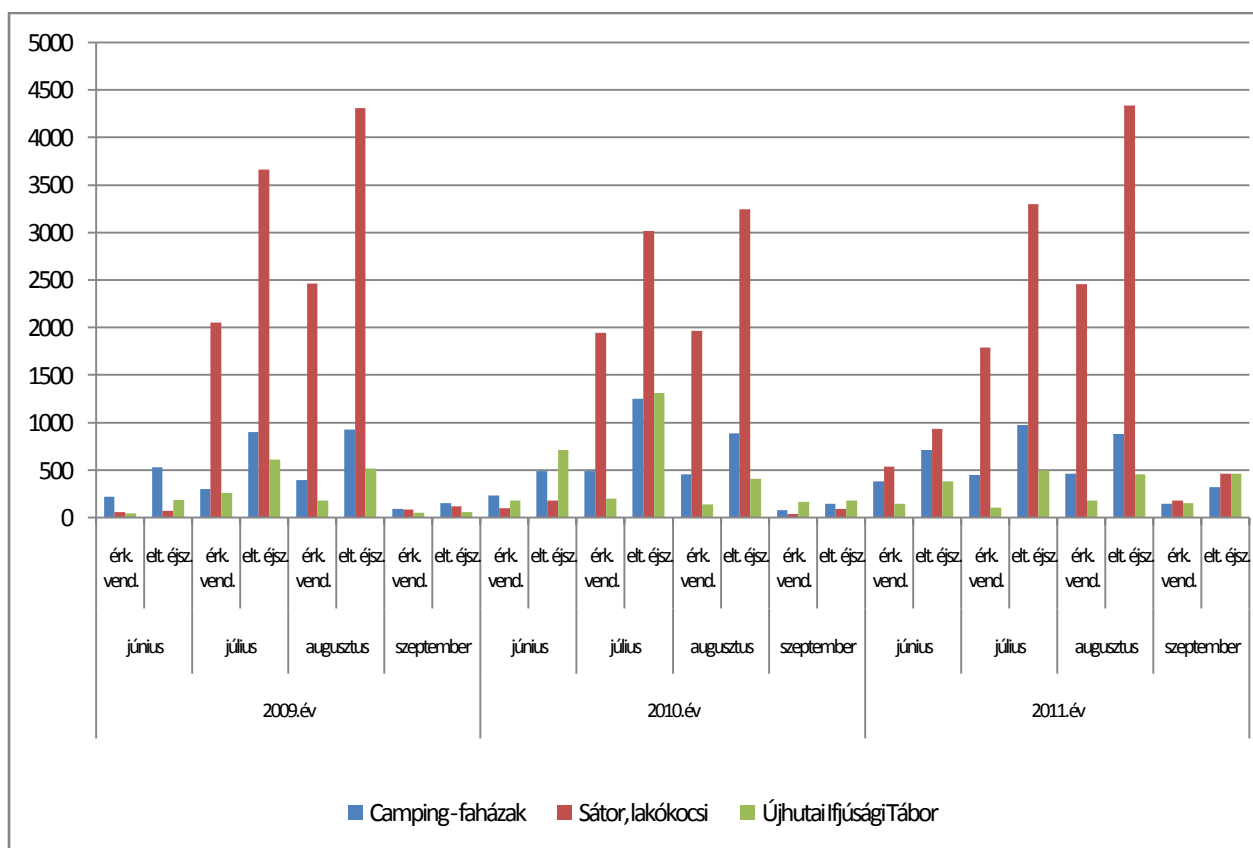
A fürdőhöz tartozó kemping és az Újhutai Ifjúsági Tábor kedvelt az ide érkező és néhány éjszakát eltöltő vendégek körében. Mint a diagram is mutatja (16. ábra), a kempingen belül faházak, sátrak és lakókocsik állnak a vendégek szolgálatára. Kitűnik az ábrából, hogy az itt pihenni vágyó vendégek többsége a sátrakat és lakókocsikat részesítik előnyben. Nem elhanyagolható a faházak látogatottsága. Az Újhutai Ifjúsági tábort leginkább iskolás csoportok választják.

Jól szemlélteti a diagram (17. ábra), hogy a 2009-es évben kimagasló volt azon vendégek száma, akik a sátor, lakókocsi lehetőséget választották. A nyári szezonon belül a július és az augusztus eltöltött éjszakák emelkednek ki. A kemping és az Újhutai Ifjúsági Tábor közel azonos helyzetben voltak. A 2010-es évben csökkenés látszik a sátrak, lakókocsik számában. Ez a negatív visszaesés feltehetőleg az időjárás miatt esett vissza. Mivel 2010 nyári szezonjában a megszokottnál hűvösebb és csapadékosabb volt az időjárás. Ezzel szemben az Újhutai Ifjúsági Tábor látogatottsága emelkedett, az eltöltött éjszakák száma magasabb volt, mint az előző évben.

A diagramból jól kitűnik, hogy a 2010-es júliusi hónapban az eltöltött éjszakák száma kiugróan magas júniushoz és augusztushoz képest. Mivel a szeptemberi hónap már nem tartozik

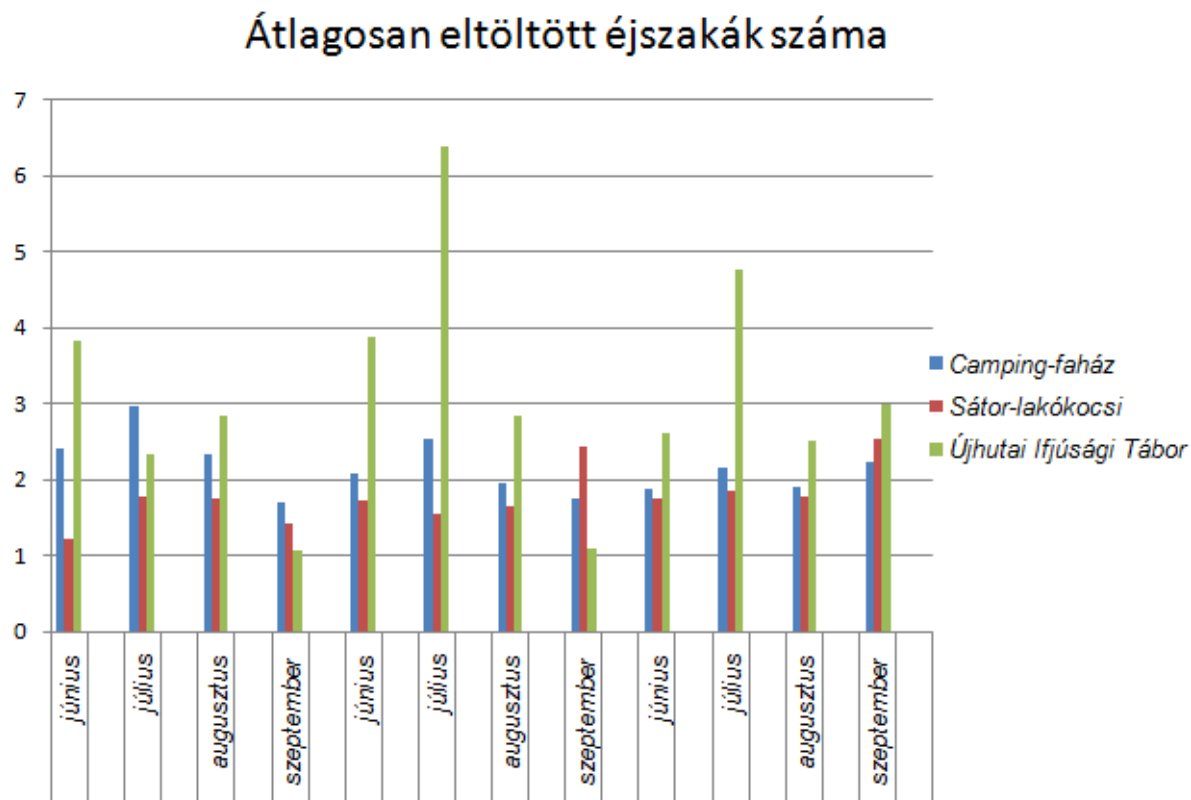
a főszezonba, így a látogatottság is visszaesik mind a 3 szálláshelyet tekintve. A 2011. év eleje biztató volt a kempingnek.

A júniusi hónapban egyedül az Újhutai Ifjúsági Tábor maradt alul az érkezett vendégek számát tekintve. Az eltöltött éjszakák közül a sátor és a lakókocsi volt a népszerűbb. A júliusi és az augusztusi hónap eltöltött éjszakáit nézve szintén a sátor és lakókocsi maradt az élen. A faházak és a Tábor a 2010-es évhez viszonyítva csökkenést mutat. A szeptemberi hónap mind a 3 szálláshelyet tekintve nagymértékben lecsökkent. Ennek valószínűleg az lehetett az oka, hogy a nyári szünetnek vége lett és így kevesebb vendég érkezett a területre.

17. ábra A szálláshelyek kihasználtsága 2008-2011

Forrás: saját szerkesztés

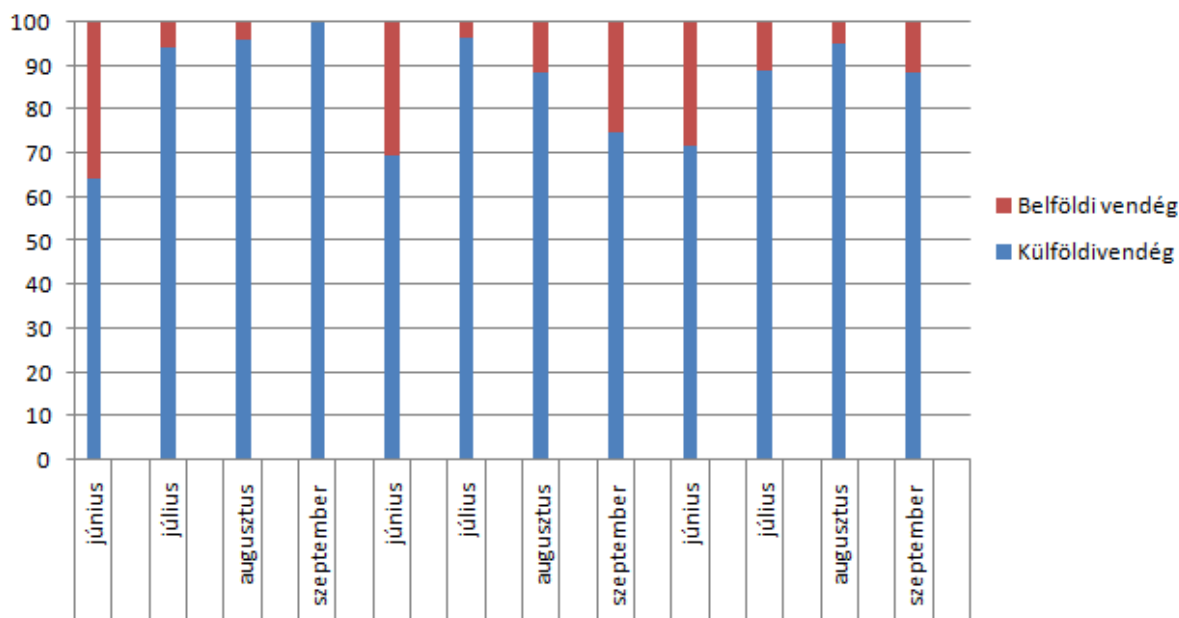
18. ábra Átlagosan eltöltött éjszakák száma

Forrás: saját szerkesztés

A 18. ábra jól mutatja, hogy az átlagosan eltöltött éjszakák száma szerint az Újhutai Ifjúsági Tábor kihasználtsága a legmagasabb, főleg 2010. júliusi hónapjában. Utána csökkenés figyelhető meg kivéve a 2011. júliusi hónapot. A kemping a 2009. júliusi hónapjában volt a legkihasználtabb, utána való években és hónapokban szintén csökkenés állt be. A sátrat és lakókocsit 2010 szeptemberében vették legtöbbet igénybe. Itt valószínűleg a lakókocsira vonatkozik ez az arány.

A következő diagramon (19. ábra) látszik, hogy ha a százalékos arányt nézzük a külföldi vendégek száma magasabb volt 2009-2011. A külföldi vendégek aránya 60 % felett mozog. Ezek a vendégek főleg szlovák és lengyel nemzetiségűek. Míg a belföldiek aránya kis mértékben mutatkozik az ábrán. A külföldi vendégek aránya a legmagasabb 2010 júliusában látható és a legalacsonyabb 2009 júniusában.

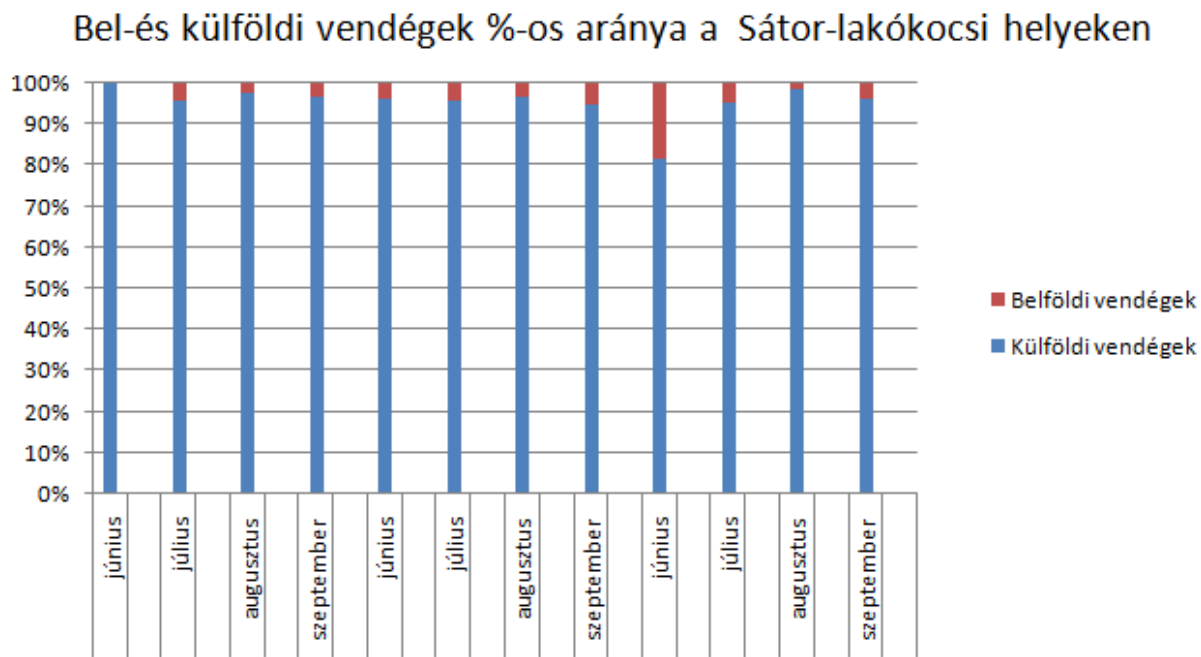
Bel- és külföldi vendégek %-os aránya a Camping-faházakban

19. ábra Bel- és külföldi vendégek %-os aránya a kemping-faházakban

Forrás: saját szerkesztés

2009 szezonzájának első hónapjában, azaz júniusban a belföldi vendégek aránya megnőtt, de utána visszaesés tapasztalható. Érdekes, hogy a 2009. szeptemberi hónapban a külföldi vendégek kimagaslóan sokan foglalták el a szálláshelyeket. A következő év (2010) júniusában ismét megfigyelhető a belföldi vendégek látogatottsága. Utána visszaesés következik be és szeptemberben ismét nő a belföldi látogatók száma. 2011 júniusában csökken a külföldi vendégek száma, de ezzel párhuzamosan nő a hazaiaké. A 2011. júliusi, augusztusi és szeptemberi hónapok hasonlóságot mutatnak.

20. ábra Bel-és külföldi vendégek %-os aránya a Sátor-lakókocsi helyeken

Forrás: saját szerkesztés

A 20. ábra jól szemlélteti, hogy a külföldi vendégek aránya magas volt 2009-2011. a sátor és lakókocsi helyeken. Egyedül a határon túlról érkező vendégek száma 2011 júniusában csökkent le. A többi év hónapjaiban hasonlóságot vehetünk észre a bel-és külföldi vendégek százalékos arányában.

VI. Összegzés, következtetések levonása

A kutatás során egy hozzávetőleges képet kaphattunk Borsod-Abaúj-Zemplén megye egészségturisztikai helyzetéről, ezen belül nyomon követhettük a sárospataki Végardó Termálfürdő fejlődését 2009 és 2011 közötti időszakban. Láthattuk, hogy milyen mértékben erősödött a mintaterület helyzete, illetve a megyei rangsorban milyen pozíciót foglal el. A dolgozatban rálátás nyílt azokra a területekre, amelyek pozitívan hatnak a vizsgált területre.

Jelen dolgozat három kérdéssel kívánt foglalkozni. Először azzal, hogy milyen a helyzete a sárospataki Végardó Termálfürdőnek a Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található, hasonló adottságú termálfürdők között? Végardó esetében jelentős előny a többi megyénkben található fürdőhellyel szemben, hogy a külföldi vendégek átlagos tartózkodási ideje a legnagyobb. A belföldi vendégek népességszáma arányos száma is magas, azonban a jövőben a belföldi látogatottságot is növelni kell.

Másodszor Sárospatak turisztikai jellemzőivel kívántam foglalkozni. Harmadsorban azzal, hogyan alakult a fürdő és a hozzá tartozó Camping látogatottsága 2009-2011 év nyári hónapjaiban? A felújításokat követő időszakban elmondható, hogy a látogatottság nőtt, ami vélhetőleg az elkövetkező években is fenntartható lesz. A megfogalmazott kérdésekre úgy gondolom, hogy megkaptuk a választ a dolgozatban. Tanulmányom jól részletezi a fürdőhöz tartozó szálláshelyek alakulását 2009-től 2011-ig.

Arra a következtetésre jutottam, hogy a jövőben a sárospataki Végardó Termálfürdőnek nemcsak a határon túlról kellene csalogatnia a vendégeket, hanem a hazai látogatottságot is növelnie kellene valamint a területen még további fejlesztésre lenne szükség vagy azokat a fejlesztési terveket befejezni, amik 2009-ben befejezetlenek maradtak.

Ezúton szeretném megköszönni témavezetőmnek Siskáné Dr. Szilasi Beátának az elmúlt években nyújtott folyamatos segítségét és útmutató tanácsait.

A Miskolci Egyetem tudományos diákköri tevékenységét a TÁMOP-4.2.2.B/10/1- 2010-0008 számú projekt támogatta.

VII. Irodalomjegyzék

Aquaprofit Műszaki, Tanácsadási és Befektetési Rt. (2007): Országos egészségturizmus fejlesztési stratégia, <http://www.nfu.hu>

Babbie E. (2006): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Budapest, Balassi Kiadó, 704 p.

Bodnár L. (2000): A turizmus földrajzi alapjai, Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 324 p.

Dercsényi B. (1999): Magyarország, Budapest, MERHAVIA KFT. Kiadó, 104 p.

Dövényi Z.(2010): Magyarország kistájainak katasztere, Budapest, MTA FKI, pp.: 144-148

Fogas Tóth B. (2007): Végardó kezdetei, kézirat

Gulyás E. (2003): A magyar egészségturizmus helyzete a Magyar Turizmus Rt. szemszögéből vizsgálva. BGF KKFK Elektronikus Könyvtár, Budapest, pp.: 13-18, www.elib.kkf.hu

Magyar Turizmus Rt (2002): Az egészségturizmus marketingkonceptiója, pp.: 9-10, www.itthon.hu

Sárospatak város Önkormányzata (2010): Sárospatak Városfejlesztési Konceptió, Sárospatak, kézirat pp.: 25-33.

Siskáné Szilasi B. (2011): Borod-Abaúj-Zemplén megye egészségturisztikai potenciáljának vizsgálata, Geotudományok Miskolci Egyetem pp. 210-220.

Szalontai L. (2011): A Sárospatak-végardói hévíz és fürdő története, Miskolci Egyetem megjelenés alatt, kézirat 6 p.

www.wikipedia.hu/sarospatak

www.vegardo.hu

Végardó hivatalos honlapja

www.vegardofurdo.hu

Sárospataki Termálfürdő hivatalos honlapja

www.sarospatak.hu

Sárospatak Hivatalos honlapja

www.ksh.hu

VIII. Melléklet

1.számú melléklet:

A Református Kollégium Gimnáziuma

2.számú melléklet:

Miskolci Egyetem Comenius Tanítóképző Főiskolai Kara

3.számú melléklet:

Makovecz Imre által tervezett sárospataki Művelődés Háza

4.számú melléklet:

Hotel Bodrog

5.számú melléklet:

A Bodrog folyó és a Bodrog-híd

6.számú melléklet:

A Bodrog folyó és a Rákóczi Vár

7.számú melléklet:

Sárospataki vasútállomás

8.számú melléklet:

Buszpályaudvar

9.számú melléklet:

Szent Erzsébet szobra

10.számú melléklet:

Kemping-faházak

11.számú melléklet

Interjú

H.L.: Az első kérdésem Igazgató Úrhoz, hogy a 2000-2009-es intervallumban a fürdő üzemeltetése milyen cég/önkormányzat kezében volt?

I.Ú.: 2000-ben a Borsod megyei Vízművektől vette át az Sárospataki Polgármesteri Hivatal. 2006. augusztus 1.-2009. június 11. Sárospatak város Termálfürdő és Camping, mint önálló költségvetési intézménye üzemelteti a fürdőt. 2009. június 11-től a PATAQUA KFT. irányítja a Végardó Termálfürdőt. A Sárospataki Önkormányzat tulajdonában van.

H.L.: A 2009-es fejlesztések hogyan alakultak, hány ütemben zajlott?

I.Ú.: A fürdő fejlesztési terve a MAKÓNA KFT. tervezői iroda által történt. Ybl-díjas építész Makovecz Imre tervezte az északi és a város felőli bejáratokat, mint sok más épületet Sárospatakon. A fejlesztés 3 ütemben zajlott. A tervekben szerepelt az összes medence korszerűsítése a területen, valamint a fürdő területének parkosítása, mivel úgy gondolom, ez elengedhetetlen a turizmus fellendítésének a céljából.

H.L.: A 2009-es nyári szezonban a területen dolgoztam és észrevettem, hogy belföldi turista kevés számban érkezett a fürdőbe. Ennek mi lehet az oka?

I.Ú.: A fürdő vendégeinek összetétele nemzetiség szempontjából elég változatos. Nagyobb részt Szlovákiából és Lengyelországból érkeznek a fürdőzni vágyók, de megfordulnak ukrán, finn, német és román látogatók is. A belföldi vendégek látogatóinak száma elenyésző. Úgy gondolom, hogy ez annak a hatására alakulhatott ki, hogy a fürdő marketing stratégiája külföldre irányul. A határ közelsége miatt kedvelt turisztikai központnak bizonyul a szlovák vendégek körében.

H.L.: Milyen változtatásokra lenne szükség a Camping fejlődése érdekében?

I.Ú.: A Camping fejlődéséhez és a vendégforgalom fellendítéséhez elengedhetetlen a vizesblokkok korszerűsítése, a faházak komfortosabbá tétele illetve a közösségi tér felújítása.

H.L.: Mit tudhatunk meg a víz összetételéről és hőmérsékletéről valamint az emberi szervezetre való hatásáról?

I.Ú.: A víz összetétele Na-Ca-Mg szulfátos HCO₃ fluoridos hévíz, amely 48 °C-os hőmérséklettel rendelkezik. Természetes ásványvízzé lett nyilvánítva 1975-ben, ami külső és belső felhasználásra egyaránt alkalmas. Elsősorban izületi és érrendszeri megbetegedések utókezelésére javasolt.

H.L.: Milyen további fejlesztéseket, bővítéseket terveznek a Termálfürdő területén?

I.Ú.: A fedett részleg üzemeltetését és a termál medence lefedettségét egész évre szeretnénk biztosítani. Terveink között szerepel a Wellness-szolgáltatások bővítése, melyhez szükségeltetik egy Wellness-ház kiépítése, amely a gyógyászati részleg fellendítésére szolgálna.

H.L.: Köszönöm szépen az interjút és az adatokat.